

RAPORT DE AUDIT INTERN

TITLUL MISIUNII DE AUDIT:

***"Evaluarea sistemului control intern managerial prin prisma
eficienței"***

Şef serviciu audit intern

Olga Savciuc

Auditör intern

Lilia Badarau

În rezultatul misiunii de audit, testelor efectuate, interviurilor realizate cu persoanele responsabile, au fost stabilite încălcări, consecințele cărora s-au produs, sau care ar putea să apară în perioada imediat următoare, precum și au fost formulate recomandări în vederea corectării iregularităților semnalate sau ale celor care pot să survină urmare a acestora, diminuării riscurilor existente și îmbunătățirii sistemului management financiar și control din cadrul entităților auditate.

Auditul s-a axat pe conformitate și evaluarea procedurile de control intern și eficiența generală a activităților.

În prezentul raport, echipa de audit prezintă constatări și concluziile principale ale auditului, considerându-le a fi relevante pentru întreprinderea auditată, iar recomandările – a fi oportune în scopul îmbunătățirii proceselor.

Obiectivul nr.1: Cadrul juridic de activitate a ÎM și respectarea acestuia

Cadrul normativ ce ține de reglementarea activității întreprinderii municipale "Gospodăria locativ-comunală Bălți" necesită a fi supus unei expertize, respectiv unei revizuiri punctuale, pentru a fi actualizat în spiritul creației legislative. Acest deziderat reiese din faptul că prevederile actuale conțin multiple suprapunerii regulatorii, care creează incertitudini și interpretări contradictorii.

În acest context au fost propuse următoarele recomandări:

Să elaboreze/aprobe strategiile de dezvoltare și business planurile (pe termen mediu și scurt) ale ÎM "GLC Bălți", cu stabilirea unor indicatori economici relevanți și aferenți dezideratului (obiectivului) cost-beneficiu.

Politicele tarifare aplicate de către fondatorul (CMB) și managementul întreprinderii nu intrunesc rigorile privind fundamentarea analitică și, corespunzător, reglementarea justificată a costurilor și veniturilor operaționale aferente serviciilor ("produselor") prestate de întreprinderi. În acest sens, managerul ÎM "GLC Bălți" urmează să-și revizuiască atribuțiile și responsabilitățile în scopul realizării beneficiilor economice la costuri optime.

Obiectivul nr.2: Modul de organizare activității Întreprinderii Municipale "GLC Bălți" și relațiile cu fondatorul

Coliziunile juridice identificate, privind cadrul legal normativ de constituire și activitate a întreprinderii, nerespectarea de către Consiliul municipal, în calitate de fondator ai entităților respective, a prevederilor în vigoare, deficitul de supraveghere din partea autorității publice locale, asupra activității economico-financiare a întreprinderii, inclusiv disfuncționalitățile cadrului legal existent au generat iregularități în tot ciclul activității unităților economice în cauză, drept rezultat misiunea de audit constatănd:

- neinițierea studiilor de (pre)fezabilitate de rigoare ,privind necesitatea unor serviciilor (subsidierea acoperișurilor);
- necoresponderea (neconformarea) actelor de constituire (statutului) ÎM prevederilor cadrului legal normativ în vigoare;
- nestandardizarea managementului corporativ și operațional al proceselor de business;
- delegarea întreprinderii a unor activități de interes public, care nu țin de domeniul antreprenoriatului, precum și dotarea necorespunzătoare a entității cu resursele financiare/materiale necesare desfășurării activităților de antreprenoriat.

Unele reglementări din statutul ÎM nu intrunesc rigorile legal-normative, generând astfel premise fondatorilor de a se eschiva de la responsabilitățile aferente unei gestionări conforme/prudente a patrimoniului public în detrimentul comunității în ansamblu.

Unele activități de interes public au fost transmise de către fondatorul, care nu constituie obiectul antreprenoriatului în sine. Totodată, sursele de finanțare și/sau au alocat mijloace insuficiente pentru executarea lor, ceea ce determină prestarea necalitativă ori neadecvată a acestor servicii.

Aau fost propuse următoarele recomandări:

Să transmită executarea activităților de interes public, care nu constituie activități de antreprenoriat, din cadrul întreprinderii către autoritatea publică locală.

Să asigure revizuirea statutului întreprinderii și conformarea prevederilor acestora cadrului legal existent și principiilor de administrare eficientă, legală și transparentă a proprietății publice.

Să revizuiască contractele individuale de muncă cu administratorul întreprinderii municipale prin includerea unor prevederi distincte aferente responsabilizării managementului entităților, pentru o gestionare prudentă și eficientă a resurselor materiale/financiare proprietate municipală; remunerarea/stimularea managementului în strictă corelare cu rezultatele și eficiența gestiunii economico-financiare a entității administrate.

Obiectivul nr.3: Administrarea patrimoniului public din gestiunea economică a Întreprinderii municipale "Gospodăria locativ-comunală Bălți"

Evaluările misiunii de audit denotă că practicile atestate în activitatea ÎM nu contravin principiilor și normelor prudentiale în materie de gestiune economică corporativă, dar există unele cazuri de atitudinea necorespunzătoare.

Prevederea legală că fondatorul nu are dreptul să intervină în activitatea operativă a întreprinderii municipale după încheierea și înregistrarea contractului individual de muncă cu administratorul, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație, de statut și de contract, practic au abandonat acest domeniu la discreția managementului respectiv. În acest sens, consecințele unei asemenea constatări sunt determinante de:

- neconformarea managementului normelor regulamentare și prudentiale;
- preocuparea insuficientă a factorilor de decizie ai APL și ai ÎM de gestionarea eficientă și conformă a patrimoniului public local și de prestarea unor servicii publice calitative;
- neimplementarea recomandărilor anterioare ale Raportului Auditul Intern din anul 2015.

Recomandări propuse:

Să instituie un monitoring punctual/sistemic asupra activității întreprinderii municipale "GLC Bălți", de prestare a serviciilor, cu asigurarea încheierii cu consumatorii a contractelor de prestare a serviciilor și creșterii calității acestora.

Să asigure aprobarea reglementărilor de rigoare privind determinarea, monitorizarea și încasarea datoriilor debitoare cu termenul de achitare expirat.

Obiectivul nr.4: Înregistrarea, evidența și raportarea cheltuielilor aflate în gestiunea ÎM "GLC Bălți"

Probele de audit acumulate au relevat o stare defectuoasă a managementului financiar-contabil, exprimată prin evidență și raportare neautentică, care nu oferă o imagine fidelă a cheltuielilor aflate în gestiunea ÎM "GLC Bălți". Situația menționată a fost generată de:

- necunoașterea reglementărilor legale în domeniul contabilității și raportării financiare; interpretarea eronată a prevederilor legale, precum și pregătirea insuficientă a personalului angajat în domeniu, din cadrul întreprinderii municipale;
- nerespectarea prevederilor regulamentare, ceea ce condiționează înregistrări neconforme ale operațiunilor economice efectuate, precum și o raportare eronată a situațiilor cu combustibil;

- neîntreprinderea măsurilor de rigoare în vederea remedierii erorilor și deficiențelor stabilite.

Recomandări propuse:

În acest sens, în scopul asigurării integrității bunurilor și excluderii delapidărilor, recomandăm, de ținut evidența stocurilor în strictă conformitate cu prevederile SNC Stocuri, aprobat prin OMF nr.118 din 06.08.2013, a art.17 alin.(1) din legea contabilității, care prevede că deținerea de către entitate a stocurilor cu orice titlu, înregistrarea surselor de proveniență a acestora și a faptelor economice fără documentarea și reflectarea lor în contabilitate sunt interzise.

Să asigure efectuarea anchetei de serviciu în vederea depistării persoanelor vinovate în comiterea acțiunilor care a dus la pierderi neconform în cazuri descrise mai sus.

Obiectivul nr.5: Organizarea managementului corporativ și finanțier în cadrul ÎM

Misiunea de audit atestă că, atât fondatorul, cât și administratorul întreprinderii nu au manifestat respect și prudență, privind implementarea sistemelor de management corporativ și finanțier, gestiunea economică nefiind axată pe rezultate și eficiență a fondurilor materiale/finanțiere administrate. Drept rezultat, auditul a identificat multiple slăbiciuni instituționale, la originea cărora sunt:

- nefормularea/absența viziunilor/strategiilor de dezvoltare a ÎM "GLC Bălți";
- absența business planurilor corporative, respectiv, neracordarea obiectivelor ÎM "GLC Bălți", spre o gestiune economică relevantă în beneficiul comunității;
- administrarea nesistemnică și neaxată pe reguli și norme, în spiritul standardelor de calitate ale managementului corporativ;
- nefundamentarea și netransparența politicilor tarifare în cadrul ÎM, pentru realizarea unui echilibru rezonabil între interesele economice ale fondatorilor și cele ale beneficiarilor de servicii prestate;
- managementul finanțier-contabil necorespunzător, de o credibilitate deficitară și generator de indisiplină și risipă.

În acest sens, misiunea relevă următoarele.

Deficitul de viziuni cuprinzătoare ale fondatorului și ale managementului ÎM referitor la modul de dezvoltare a entităților, gradul de conformare în serviciul intereselor publicului cu costuri justificate /raționale/acceptabile, eficiența folosirii fondurilor publice, în acest sens, denotă o stare nesatisfăcătoare în activitatea ÎM.

Achiziția de mărfuri, lucrări și servicii în cadrul entității supuse auditării a afectat eficiența și eficacitatea utilizării mijloacelor finanțiere și bunurilor publice. Controlul asupra respectării procedurilor de achiziții de mărfuri, lucrări și servicii necesită îmbunătățire.

Referitor la organizarea retribuirii muncii

Probele de audit acumulate la acest compartiment denotă că, caracterul recomandabil al normelor legale în materie de retribuire a angajaților entităților cu autonomie finanțiară, absența și/sau irelevanța supravegherii atât din partea fondatorului, cât și a managementului corporativ au generat un sir de deficiențe și irregularități, care s-au soldat cu cheltuieli de salarizare supradimensionate și neîntemeiate.

- neasigurarea aprobării de către fondator (CMB) a organigramelor, statelor de personal și schemelor de salarizare a personalului, în conformitate cu prevederile art.14 alin.2) lit.l) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006;
- neaplicarea de către întreprinderea supusă auditării a prescripțiilor Regulamentului, privind modul de organizare a normării muncii în ramurile economiei naționale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.98 din 04.02.2013 și neaprobaarea normativelor de muncă (prin care ar fi reglementate normativele de timp, de personal, timpul de deservire și de producție, regimurile de funcționare a utilajului), ceea ce a condiționat neperfectarea calculelor, privind minimul necesar de personal, reieșind din volumele de lucru existente, productivitatea muncii etc.;
- nestabilirea în mod expres a: tipului sistemului de remunerare a muncii (tarifar sau netarifar), statelor de funcții care se salarizează conform muncii pe unitate de timp și/sau conform muncii în acord; mărimilor și condițiilor concrete de salarizare și de acordare a sporurilor;
- nefundamentarea modului de stabilire a mărimii salariilor angajaților, precum și neaplicarea unor criterii uniforme în raport cu diferenții salariați, în consecință mărimea salariilor aprobată la întreprinderi nu este corelată cu ritmul majorării salariului minim la scară națională;
- achitarea diferitor plăți salariale în lipsa documentelor justificative (ajutor material).

Deficiențele manageriale în determinarea și nefundamentarea statelor de personal, exprimate prin neasigurarea aprobării de către fondator a organigramelor, statelor de personal și schemelor de salarizare a personalului, precum și neaprobaarea normativelor de muncă nu au permis stabilirea minimului necesar de personal a întreprinderii, reieșind din volumele de lucru existente, productivitatea muncii etc., ca urmare întreprinderea au suportat cheftuii, catalogate de audit drept supradimensionate și ineficiente.

ÎM nu au stabilit expres: tipul sistemului de remunerare a muncii (tarifar sau netarifar), statele de funcții care sunt salarizate conform muncii pe unitate de timp și/sau conform muncii în acord, mărimile și condițiile concrete de salarizare și de acordare a sporurilor, ceea ce determină riscul de stabilire a acestora în mod neuniform.

Recomandări managementului întreprinderii auditate:

Să asigure fundamentarea statelor de personal din punctul de vedere al principiului cost-eficienței, ținând cont de necesitățile și posibilitățile actuale ale întreprinderii.

Să nu admită acordarea de plăților suplimentare (ajutorul material), adăosurilor salariale, în lipsa surselor proprii și/sau în condiții necorelate cu rezultatele/performanțele obținute.

Să elaboreze și să implementeze reglementările necesare privind modul de stabilire a mărimii salariului de funcție, adăosurilor salariale și premiilor, cu indicația exhaustivă a volumului de muncă și/sau indicatorilor de performanță aferenți acestor componente.

Implementarea recomandărilor anterioare ale Serviciului Audit Intern a Primăriei municipiului Bălți.

Misiunea de audit atestă că administrația întreprinderii nu s-au conformat recomandărilor anterioare expuse în Raportul de Audit Intern din 16.10.2015 cu titlul "Evaluarea eficienței sistemului de control intern la întreprinderile municipale în scopul identificării rezervelor de perfecționare a managementului finanțiar (inclusiv, optimizarea gestionării cu resursele materiale și mijloacele financiare) și ieșiri la pragul de rentabilitate al activității", în consecință fondurile aflate în gestiunea ÎM sunt în continuare utilizate în mod neeconomic și ineficient. De asemenea, auditul a constatat că administratorul întreprinderii nu a asigurat implementarea recomandărilor de audit intern din 2013 cu titlul "Evaluarea factorilor care influențează utilizarea

eficientă a resurselor și buna gestionare a patrimoniului public cu identificarea rezervelor de îmbunătățire a managementului acestuia”.

În această ordine de idei, misiunea de audit și în prezentul Raport reiterează anumite constatări și recomandări, cuprinse în materialele auditurilor publice interne anterioare.

CONCLUZII GENERALE

În contextul evaluărilor, constatărilor și recomandărilor cuprinse în prezentul Raport, misiunea de audit invocă perpetuarea, iar în unele cazuri, amplificarea factorilor generatori de gestiune economică defectuoasă, management corporativ nestandardizat și contraperformant, cu efecte păguboase intereselor publice. În acest sens, luarea de atitudine de către autoritățile publice de toate nivelurile privind starea de lucruri în domeniul gestiunii economice publice devine un imperativ neînfirziat și o preocupare punctuală pentru remedierea peț ansamblu a situației. Raportul conține recomandările de rigoare pentru examinarea și aprobarea acțiunilor aferente redresării situației, inclusiv revizuirea și reactualizarea cadrului legislativ și regulator în domeniu.